

2007. október 18., Budapest

Sajtóközlemény

Sok vagy kevés? Magyarország a segélyrengetegben. Átláthatatlan a magyar segélypolitika

2006-ban Magyarország **24 milliárd forintot** költött az adófizetők pénzéből nemzetközi fejlesztési együttműködésre. A HAND Szövetség most napvilágra kerülő kutatása szerint azonban a fejlesztésre és segélyezésre fordított közpénzek állami nyilvántartása a laikusok számára **áttekinthetetlen, kulcsfontosságú területekre nem ad rálátást**, és a kormányzati felelősök civil megkeresésre sem biztosítanak megfelelő hozzáférést a témával kapcsolatos közérdekű adatokhoz.

A *Magyar nemzetközi fejlesztéspolitika a számok tükrében* című tanulmány a maga nemében egyedülálló, hiszen hazánkban először kísérli meg, hogy az Európai Unió csatlakozással feladatként ránk háruló, a szegény országok megsegítését célzó állami szerepvállalást monitorozza, és valódi társadalmi párbeszéd tárgyává tegye, azaz, hogy

- **bemutassa és kritikailag elemezze** a magyar nemzetközi fejlesztéspolitikát (NEFE), értékelje az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Céljaira irányuló tényleges magyar teljesítményt a nemzetközi *Aid watch* (segélyfigyelés) kritériumainak megfelelően,
- **javaslatokat dolgozzon ki** a magyar NEFE-tevékenység átalakítására, továbbfejlesztésére, s
- **tovább tudatosítsa a társadalomban** a segélytevékenység fokozásának szükségességét.

A kutatás – sajtótájékoztatóval egybekötött **bemutató: 2007. okt. 18-án 9.30h-tól a budapesti Corvin Moziban** – szerint Magyarország fennálló segélypolitikájával beáll azoknak az EU-tagállamoknak a sorába, amelyek biztosan **nem fogják betartani a szegény országoknak tett ígéreteiket 2010-ig**. (Concord Aid watch jelentés 2007), mivel „*irreális, hogy megtett ígéreteinkhez híven 2015-re a magyar GNI 0,33%-t fordítjuk a legszegényebb országok megsegítésére*” – fogalmaz dr. Kiss Judit, a civil kutatás vezetője (a Világgazdasági Kutatóintézet munkatársa).

A tavaly elköltött összeg **rengeteg** (bár ez fejenként csupán egy átlagos ebéd ára), azonban sem mennyisége, sem elköltésének módja **nem megfelelő** ahhoz, hogy Magyarország jelentős eredményeket mutasson fel a világszegénység csökkentése terén. A Szövetséget alkotó 26 civil szervezet álláspontja szerint:

- a fejlesztési és segélyezési összegek állami nyilvántartása **hiányos és áttekinthetetlen**;
- a segélypénzek felhasználása a segélyezettek szempontjából **kiszámíthatatlan, hatékonysága pedig erősen kérdéses** (hosszú távú tervezés és tervezhetőség, a fogadó ország igényeinek való megfelelés, a segélyek kötöttségének feloldása, a számon kérhetőség és elszámoltathatóság, valamint a projektek értékelése, hatásvizsgálatának elvégzése, nyomon kísérése és a hatás visszacsatolása, civil szervezetek bevonásával.)
- **célországok kiválasztásának koncepciója elavult**, a múlt rendszer kapcsolataira épül: az orszápaletta túlságosan széles, a partnerek kiválasztása átgondolatlan, ráadásul közel fele Európába irányul; sem az afrikai, sem a legkevésbé fejlett országok nem élveznek prioritást;
- a bilaterális NEFE gyakorlatában jelenleg szerepelnek olyan tevékenységek, mely segélyezési formákat semmilyen európai civil standard **nem ismer el valódi segélyként** (pl. a szakértők küldése és fogadása, ösztöndíjak nyújtása, a kötött segélyhitelezés és az adósság-elengedés);
- a felelős kormányzati hivatalok **együttműködése a területen aktív civil szervezetekkel nem kielégítő**.

A HAND Szövetség az alábbi **12 pontban** foglalja össze azokat a változtatásokat, amelyek a civilek szerint szükségesek ahhoz, hogy a magyar fejlesztéspolitika a főszereplők, a recipiensek s talán a donor Magyarország érdekének is jobban megfeleljen:

Az Aid watch munkacsoport 12 pontja:

- 1) szabad hozzáférés a publikus NEFE-adatokhoz, -statisztikákhoz, -jelentésekhez, beszámolókhöz, -projekttértékelésekhez;

- 2) az üzleti titkot nem képező közérdekű adatok teljes transzparenciája → egy NEFE-adattár és dokumentációs központ létrehozása;
- 3) a NEFE jogszabályi hátterének megalkotása az összes érdekelt/érintett bevonásával,
- 4) a magyar NEFE-összeg legyen kiszámítható, s pontos menetrend készüljön (2010-ig) a 0,17, illetve (2015-ig) a 0,33 százalékos ODA/GNI célkitűzés teljesítéséhez; az ODA egy bizonyos százalékát fordítsák hazai NEFE-oktatásra;
- 5) beszámoltathatóság a magyar NEFE végrehajtásáról, és elszámoltathatóság a NEFE elköltéséről; egységes rendszerben készült, egymással összehasonlítható éves beszámolók készítése;
- 6) a bilaterális ODA részarányának emelése a civil szervezetek bevonásával;
- 7) az afrikai és a legkevesbé fejlett országok, mint recipiensek, illetve a szegények preferálása;
- 8) a Millenniumi Fejlesztési Célkitűzések (mindenekelőtt a szegénységcsökkentés) megvalósítását közvetlenül szolgáló szektorok (mezőgazdaság, egészségügy, oktatás), illetve az ún. Basic Social Services (alapvető közszolgáltatások) támogatásának preferálása;
- 9) a segélyt infláló tételek (adósságelekedés, menekültek költségei, delegációk utaztatása) nem segélyként való nyilvántartása/elszámolása;
- 10) a tényleges (*genuine*) segély mennyiségének kiszámítható emelése és minőségének javítása;
- 11) a segélyhatékonyság mérése és növelése;
- 12) a projektek monitorozása, értékelése, hatásvizsgálat végzése, különös tekintettel a környezeti hatásra, valamint visszacsatolás (*feedback*) készítése.

További információk:

Almási Judit, HAND Szövetség, Aid Watch Munkacsoport, sajtószóvivő: 06-30-933-37-41

Megjegyzések szerkesztőknek:

- ★ **A Nemzetközi Humanitárius Fejlesztési Civil Szövetség (HAND Szövetség)** a magyarországi nemzetközi fejlesztéssel, humanitárius segélyezéssel és szemléletformálással foglalkozó civil szervezetek érdekképviselői ernyőszerkezete. Jelenleg 26 tagja van. Elsődleges célja a fent említett szervezetek munkájának segítése az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Célok (MDGs) elérése és a világszegénység csökkentése érdekében.
- ★ **AID WATCH Szeminárium: “A magyar nemzetközi fejlesztéspolitika a számok tükrében” c. riport nyilvános vitája, Nemzetközi szeminárium a kormányzati segélypénzek felhasználásáról és azok hatékonyságáról,** Az első magyar Aid Watch Riport bemutatása és vitája, **2007. október 18. Csütörtök, 9h-16.30h – Corvin Mozi** (Budapest VIII. Corvin köz 1.), Latabár Terem
- ★ **Gyenge lábakon áll a világ! Konferencia és fesztivál a világrendetlenségről, 2007. október 17-21. West-Balkán (Bp. VIII. Futó u. 46.).**
A szegénység világnapján (október 17.) négy napos fesztivál és konferencia kezdődik. Az utcaszínház demonstrációval induló eseményen dokumentumfilmek, beszélgetések, kiállítások szedik szét és rakják újra össze a globalizáció, szegénység, szolidaritás és aktivizmus kérdéseit.
Október 17.: A szegénység napja. Óriásbábok, nagy kiárusítás, történetek a boldogulásról. DJ Rewind
Október 18.: A gazdaság napja. Segélykonferencia, fekete arany, Maquilapolis, Eat me!
Október 19.: Az élet és élelem napja. Lázadás a tányérban, bio-vándornők, nagytőkés akció, Infragandhi
Október 20.: A változások napja. Asztal nélküli kerek-beszélgetés, klímatabor, ide az erőt! Beshodrom
Részletes program: www.globalance.hu
- ★ **Előzmény:** A CONCORD nevű ernyőszervezet (European NGO Confederation for Relief and Development), mely több, mint 1 600 taggal rendelkezik, egy 2007. május 11-én napvilágra hozott – „**Még ne tapsoljatok! Az EU kormányai megszegik a segélyezés terén tett ígéreteiket!**” – című jelentése szerint számos európai kormány nem fogja betartani a szegény országoknak 2010-ig tett ígését. Kizárólag akkor, ha radikálisan megnövelik valódi segélyforrás tartalékaikat. **A jelentés letölthető a www.hand.org.hu website-ról.**

